

det er Thinget befsendt, indkommet et Andragende fra Aalborg Communalbestyrelse, som gaaer ud paa at fremstille det Arimæltige i; at der tillægges Nørresundby en saadan Kjøbstadsret; men jeg kan ikke finde, at denne Indstilling anfører nogen anden Grund end den, som jeg aldrig har forbulgt, at Aalborg, hvis dette skete, vilde lide noget Tab. Dette er jo ganske naturligt; men dette Hensyn bør ikke komme saa særdeles i Betragtning, og kan kun tjene til at vise det Ufsælige i, at al Forskjel mellem Kjøbstad og Land efterhaanden aldeles maatte forsvinde. Det, som Aalborg Communalbestyrelse anfører til Gunst for sig, nemlig, at den i forbigangne Tider har vist Nørresundby megen Godhed, kan ikke tjene til noget Forsvar for dens Paastand; thi det Gnefte, Communalbestyrelsen har gjort, er, at den har overladt Nørresundby Retten til 6 Færgesbaade, og herved mener den at have forvaret sig imod, at Nørresundby skulde gjøre Fordring paa at have Frihed til Handel, til at være Løse- og Ladeplass og til at have haandværksdrivende Folk imellem sine Beboere. Jeg maa altsaa bede det høitærede Thing om at lægge sig denne Sag paa Sinde, som unægtelig staaer i noie Forbindelse med det hele Forhold mellem Kjøbstad og Land, og at det vil tillade Sagens videre Fremme.

Tscherning: Der vil være en meget stor Banfselighed ved dette Lovforslag, nemlig, at man ikke veed, hvad man giver, naar man giver et Sted „Kjøbstadsret.“ Jeg troer idetmindste ikke, at Noget er i Stand til at betegne, hvad der virkelig forstaaes derved. Det, som hovedsagelig synes at skjelne Kjøbstaderne fra Landcommunerne, er, at de have en kostbar Communal- og Politiforvaltning, som er dem til saa stor Byrde, at, naar det er smaa Kjøbstader, maae de døe af bare Forvaltning; saaledes er jo i sin Tid Slangerup hovedsagelig død af sin Forvaltning. En anden Omstændighed, som kunde synes at adskille Kjøbstaden fra Landet, er, at indensfor Kjøbstadernes Grændse ligger Bevillingen til at drive Handel i Communalbestyrelsens Haand, og kan komme til Udøvelse, uden at der behøves nogen særegen Bevilling, hvortil alle slige Haandtering paa Landet kun kunne udøves i

Henshold til særlige Bevillinger, som gives af Vorigheden; men der kan gives saa mange Bevillinger, som det skal være. Saavidt jeg har forstaaet det ærede Medlem, som sidst talte, er det altsaa blot en saadan Ret til, ved sin egen Communalbestyrelse at kunne anordne, hvorledes Næringsdriften skal gennemføres, som begjæres for Nørresundby, saa at den altsaa ikke behøvede at ansøge Vorigheden om Bevilling dertil, og det vil ogsaa være en Måade, hvorpaa det samme Gode kan komme de flere forskjellige Steder til Nytte, som egne sig til at modtage en lignende Verettigelse. Den Rettighed, som er givet Silkeborg, er noget ufuldstændig, og burde gjøres noget fuldstændigere; thi der maa endnu iagttages en Formalitet med Hensyn til Bevillinger, som i høj Grad hæmmer dens Udøvelse. Der er ogsaa et andet Sted, nemlig Frederiksværk, som har indgivet et Andragende til Rigsdagen i samme Anledning, og som man vel ogsaa en Gang vil komme til at tage under nærmere Overveelse. Det, som vi altsaa skulde vinde ved at behandle dette Forslag, skulde hovedsagelig være, at komme til Erkendelse af, i hvilken Stilling saadanne Communer burde sættes, om hvilke man maatte erkjende, at det vilde være til Stede for Almeenheden, om de for hver enkelt Bedrift, som de skulde udøve, skulde ansøge om en særskilt Bevilling.

Hals: Jeg er ganske overbevist om, at en saadan Indrømmelse til Communalbestyrelsen i Nørresundby vilde være fuldkommen fyldestgjørende endnu for det Første. Det er forøvrigt characteristisk, at, medens Nørresundby og Hals, der ligge i det District, hvor jeg er Rigsdagsmand, have flere Beboere end mange af vore Smaakjøbstader, saa ere Bevillinger til at drive Haandværk og alt Slags Handel ikke blevne nægtede i Hals, hvor jeg selv er fra, hvortil det stadig er blevet nægtet i Nørresundby, hvor der kun eksisterer et eneste saakaldt Monopol, medens alle andre Ansøgninger om Tilladelse til at handle gennem en Række af Aar ere blevne afflaaede, saavel som ogsaa denne sidste, der er anbefalet af 22 Communalbestyrelser; ja, selv alle Ansøgninger om Bevilling til at drive flere af de simpleste Haandværker ere altid blevne afflaaede (A